


Heritage Fauteuils

REVIVAL VAN DE LUIE STOEL



A red corduroy armchair is the central focus, positioned in a room with a dark wood floor and a white fireplace mantel. The mantel holds a vase of flowers and a mirror. A large painting of a landscape is on the wall behind the chair. The text is overlaid on the upper right portion of the image.

Een gevestigde merknaam roept meestal meteen een associatie op met een bepaald product. Herenhuis gaat op zoek naar de verhalen achter merken die hart voor historie uitstralen. We trappen af met een Nederlandse startup: Heritage Fauteuils. Een gloednieuw bedrijf dat een bijzondere niche bedient in de overvolle meubelbranche.

Tekst Didier van Det | Fotografie Heritage Fauteuils

Bart Assies is de man achter Heritage Fauteuils. Vanuit een voormalig Philipsgebouw in Eindhoven startte hij in voorjaar 2016 met de herontwikkeling en de verkoop van klassieke fauteuil modellen, alle gebaseerd op achttiende- en negentiende-eeuwse originelen. Fauteuils met een verhaal dus.

Brits magazine

Aanleiding was de zoektocht naar een fauteuil die Barts moeder in het Britse magazine *World of Interiors* had zien staan. Het model was in Nederland nergens te vinden; pas in Engeland slaagde de missie. Dit zette Bart aan het denken en langzaam rijpte bij hem het plan om historische fauteuils in Nederland te gaan introduceren. Hiervoor dompelde hij zich eerst onder in de geschiedenis van de fauteuil, een klusje dat hem als kunsthistoricus wel was toevertrouwd.

Comfortabele stoel

Fauteuils zoals wij die nu kennen, ontstonden in Frankrijk in het begin van de achttiende eeuw, ontdekte Bart. 'De comfortabele stoelen waren een reactie op het ongerieflijke zitmeubilair uit de tijd van Lodewijk XIV (1638-1715). De Franse koning, die zich in Versailles door de adel liet omringen, hechtte aan strenge hofetiquette. Zo was het alleen de hoogste rangen toegestaan om te zitten. Zijn overlijden luidde wat dat betreft een periode in van lossere omgangsvormen.' Regent Filips van Orléans, tussen 1715 en 1723 regeringswaarnemer voor de minderjarige Lodewijk XV, zetelde niet, zoals zijn voorganger, in Versailles maar in Palais Royal in Parijs. Ook de aristocratie trok weer naar haar Parijse stadspaleizen. Uit die tijd stamt het fenomeen 'de salon': huiskamerbijeenkomsten waar intellectuelen hun ideeën uitdroegen en afkomst minder telde dan voorheen. In dit liberale



De Charlotte is de ultieme leesstoel. In een dergelijke stoel blies Admiraal Nelson zijn laatste adem uit tijdens de zeeslag bij Trafalgar in 1805. Nelson's stoel is onlangs gerestaureerd en te bewonderen in het National Maritime Museum te Greenwich.

klimaat ontstond de fauteuil, een comfortabele en makkelijk verplaatsbare stoel. Sinds zijn introductie is hij niet meer weg te denken uit het interieur.

Middenklasse

'In Groot-Brittannië vond een vergelijkbare maatschappelijke ontwikkeling plaats', vertelt Bart. 'Ook hier werden in de achttiende eeuw comfortabele stoelen met armléuningen geïntroduceerd, ontworpen om vrij in de ruimte te staan. Maar waar in Frankrijk stoelen nog steeds in kleine werkplaatsen werden geproduceerd, verrezen in Engeland rond 1730 al meubelfabrieken waar zo'n drie- tot vierhonderd man werkten. Deze fabrieken leverden niet alleen aan het hof en de aristocratie maar ook aan de burgerij en de snel groeiende middenklasse. In Frankrijk, waar tot de revolutie (1789) strenge gildevoorschriften golden, moesten fauteuils van verguldsel en snijwerk worden voorzien. In Engeland, waar de gilden minder machtig waren, was het makkelijker om vernieuwingen door te voeren. Hier ontstonden dan ook al snel stoelen die helemaal bekleed werden. Zo was het niet nodig om de romp af te werken en kon er goedkoper geproduceerd worden. De introductie van de springveer (rond 1830) was een belangrijke innovatie. De gerieflijke diepe fauteuils die hierdoor mogelijk werden, bleken te voorzien in een behoefte; de Engelse meubelindustrie ging zijn producten wereldwijd exporteren.'

Kapok

Kapok was tot het midden van de negentiende eeuw een vrij spaarzaam toegepast vulmiddel, want duur. Toen het Britse Empire India in 1857 inlijfde, kwam het in ruimere mate ter beschikking van de meubelindustrie en werd het goedkoper de fauteuils volumineuzer maar ook comfortabeler te maken. In die tijd begon het idee van de 'luie stoel' in brede lagen van de bevolking opgeld te doen. 'Tot dan was zitten lang niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid', legt Bart uit. 'De overgrote meerderheid van de mensen zat eigenlijk alleen tijdens de kerkdienst, de maaltijd of het werk. Dat een 'luie stoel' voor steeds meer mensen binnen handbereik kwam, kan een revolutie genoemd worden.'

Voorbeeldboek

Frankrijk en Groot-Brittannië waren gedurende de achttiende- en negentiende eeuw toonaangevend in de meubelindustrie. De invloed op elkaars ontwerpen was enorm. Bart tikte een aantal

voorbeeldboeken op de kop met gedetailleerde tekeningen van toen verkrijgbare modellen. Mede op basis van deze voorbeelden koos hij zes typen om te reproduceren. Bij het selecteren was een coherente collectie het uitgangspunt. Hij wilde fauteuils die minder volumineus zijn als bijvoorbeeld een Chesterfield, en zowel passen in een modern als klassiek interieur. Daarnaast stelde hij hoge eisen aan schoonheid, kwaliteit en zitcomfort.

Inspiratie

De zes verschillende modellen vernoemde Bart naar de regerende vorsten uit de tijd van het origineel. De comfortabele *Victoria* staat aan de basis van de collectie. De stoel voor zijn moeder is gebaseerd op dit type, en werd rond 1840 geproduceerd. Het is een van de eerste modellen met springveren. De elegant gebogen rugleuning is een verwijzing naar stoelen uit de eerdere Regency-periode (1780-1830). De *Charlotte* baseerde Bart op laat achttiende-eeuwse voorbeelden uit Frankrijk en Groot-Brittannië. Dit uitgelezen model om een boek in open te slaan, werd in Frankrijk veelal bekleed met het tere zijde. In Groot-Brittannië gaf



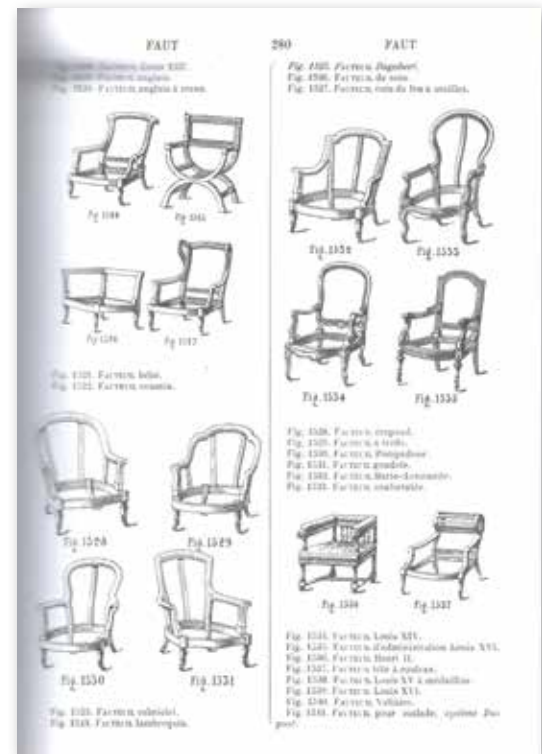
*De fauteuil was een
reactie op ongerieflijk
zitmeubilair*

De George is gebaseerd op een stoel van Gillows of Lancaster, een van de eerste grote meubelfabrikanten, rond 1780. Een sober model met elegante sabelpoten aan de achterzijde.

*‘Zitten was lang niet voor iedereen
een vanzelfsprekendheid’*



*De elegante stoel Victoria is
eenvoudig verplaatsbaar door de rol
aan de achterzijde.*



Illustraties uit het voorbeeldenboek van Justin Storck, *Dictionnaire Pratique de Menuiserie, Ebenisterie, Charpente*, edition 1900.



men de voorkeur aan het stoerdere leder of een paardenharen bekleding. 'In Groot-Brittannië vond men de import van zijde te duur', weet Bart. 'In Frankrijk werd de zijde-industrie juist gestimuleerd door met name Lodewijk XIV en Napoleon.'

Van een andere orde is de chauffeuse, een lage stoel zonder armleningen, ooit ontworpen om met een crinoline, een wijde hoepelrok, op plaats te kunnen nemen. De fauteuil is genoemd naar de Spaanse gravin Eugénie de Montijo (1826-1920). Zij was van 1853 tot 1870 keizerin van Frankrijk en groeide al snel uit tot een mode-icoon, dankzij wie de crinoline populair werd. De rugleuning van de *Eugénie* is uitstekend geschikt om als armlening te gebruiken.

Onverwoestbaar

Bart laat zijn fauteuils in Nederland fabriceren. De poten maken onderdeel uit van het frame, zodat ze niet los gemonteerd hoeven te worden. Dit was een bewuste keuze. 'De poten kunnen zo nooit afbreken en zijn onverwoestbaar', legt hij uit. Voor de bekleding kan gekozen worden uit vijftien kleuren stevig ribfluweel, maar ook uit traditionele stoffen zoals velours, damast of leder. Bij ieder model is er de keuze uit ten minste twee verschillende soorten poten in de kleuren kersen, mahonie, noten en pianozwart.

Of het bij deze eerste collectie blijft? Barts glinsterende ogen spreken boekdelen... 'Ik ben nog maar net begonnen, maar gezien de vele positieve reacties sluit ik een uitbreiding van de collectie niet uit. Een paar mooie banken zou een mooie aanvulling van de collectie zijn.'

Wilt u meer informatie over Heritage Fauteuils? Kijk dan op www.heritagefauteuils.com